

Projectplan Initiatieffase

Zuid-Hollands Kustinitiatief

STICHTING NIEUW-HOLLAND

17 januari 2020

De Stichting Nieuw-Holland kijkt terug op een geslaagde Ronde Tafel bijeenkomst, die is gehouden op 1 oktober jl. Doel daarvan was om met een select gezelschap van gezaghebbende sleutelfiguren van overheden, kennisinstellingen en NGO's het Zuid-Hollands Kustinitiatief (ZHKI) op een openhartige manier aan een kritische beschouwing te onderwerpen (verslag in de bijlage). Daarbij is allereerst vastgesteld, dat onze Delta tot 2050 op basis van de huidige inzichten als "veilig" wordt beschouwd. De aanwezigen herkennen en onderschrijven echter ook de urgentie van de opgaven waar we als gevolg van klimaatverandering en stedelijke groei met de ontwikkeling van de kustzone voor staan. En steunen het idee om gezamenlijk toe te werken naar een innovatieplatform, waar naast veiligheid ook uitbreiding en versterking van natuur en recreatiemogelijkheden, stedelijke ontwikkeling en innovatie belangrijke aandachtspunten zijn. De integrale benadering die kenmerkend is voor het ZHKI krijgt daarbij veel steun. Vrijwel alle partijen hebben aangegeven bij het vervolg actief betrokken te willen zijn.

Aansluitend op de resultaten van de Ronde Tafel gaat de Stichting Nieuw-Holland nu samen met deze partijen het Zuid-Hollands Kustinitiatief (ZHKI) vorm geven. Dit voorstel voor de inrichting van de Initiatieffase is daarvoor de eerste stap. Op basis hiervan nodigen we deze organisaties uit om met de Stichting Nieuw-Holland afspraken te maken over verdere vormgeving van het programma, over de organisatie en governance van de uitvoering en over hun eigen rol in en bijdrage aan het ZHKI. Om meteen voor een vliegende start te kunnen zorgen vragen we een beperkt aantal organisaties om de proceskosten van deze eerste fase, de initiatieffase te financieren.

Visie, urgentie, nut en noodzaak ZHKI

Het Zuid-Hollands Kustinitiatief speelt in op de gelijktijdig optredende effecten van milieuverontreiniging van lucht, bodem en water (PAS en PFAS), van klimaatverandering en zeespiegelstijging en van de toenemende druk op het ruimtegebruik op de Noordzee en in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (Provincie Zuid-Holland/MRDH). De kust en de gehele kustzone staan onder druk, zoals onlangs opnieuw duidelijk werd uit nieuwe cijfers van het Planbureau voor de Leefomgeving. Deze 'coastal squeeze' belast de natuur en beperkt de ruimte voor natuurontwikkeling, zowel op zee als op het land. Terwijl er in het gebied een groot tekort van zo'n 35 tot 40.000 ha is aan groen en recreatie, zijn er nauwelijks mogelijkheden voor uitbreiding. Robuuste en grootschalige ontwikkeling van natuur, landschap en leefkwaliteit in dit metropolitane gebied is gewenst. Een dergelijke ontwikkeling

kan een impuls krijgen wanneer mogelijkheden daarvoor worden beschouwd in het licht van strategieën voor innovatieve kustverdediging, die op termijn (2050) in het kader van de zeespiegelstijging toch moeten worden verkend – zoals onlangs ook door onderzoekers van de WUR geschetst¹. Het ZHKI wil met een innovatieplatform voor bedrijven, kennisinstellingen en NGO's een integrale en samenhangende verkenning van deze kansen mogelijk maken en daarbij de basis leggen voor een concreet uitvoeringsprogramma met financierbare, breed gedragen projecten. Met een dergelijk programma kan het ZHKI een waardevolle bijdrage leveren aan het creëren van ideeën en projecten met breed draagvlak, die passen in zowel de huidige verkenning zeespiegelstijging van de Deltacommissaris als bij de Strategische Agenda Kust van de Provincie Zuid-Holland.

Strategie Levende kust – Vitale kust

De ambitie van het ZHKI is het stap voor stap opbouwen van een sterk en gezaghebbend platform, dat:

- Strategische opties voor de kustontwikkeling verkent, die tegelijkertijd bijdragen aan substantiële uitbreiding en versterking van natuur en recreatie in de kustzone en kansen biedt voor innovatieve kustversterking voor de (middel) lange termijn.
- Deze opties waar mogelijk vertaalt in realistische projecten voor beheer en ontwikkeling van de kust (zone), met bijbehorende partnerschappen en investeringen. Een deel van deze projecten kan dienen als pilotproject voor innovatieve kustverdediging en natuurontwikkeling in het kader van het Deltaprogramma en het vervolg op de verkenning van mogelijke strategieën voor adaptatie aan hoge en versnelde zeespiegelstijging.
- Burgers en bewoners in de regio actief betreft bij het bedenken en uitwerken van opties en projecten, zodat draagvlak en eigenaarschap wordt gegarandeerd.
- Hiermee met gezag het maatschappelijk debat voedt en bijdragen levert voor de ontwikkeling van de beleidsagenda's van betrokken overheden.

Hierbij zijn de kernpunten:

- Verkenning innovatieve scenario's en strategieën voor robuuste en grootschalige ontwikkeling van natuur en landschap. Dit als antwoord op de bestaande milieuproblematiek, de behoefte aan meer ruimte voor groen en recreatie en inspeland op lange-termijn strategieën voor kustverdediging.
- Focus op regionale uitwerking: verkenning strategieën zoveel mogelijk richten en toespitsen op concrete uitwerking voor de Delflandse kust. Dit is in alle opzichten een relevant pilot gebied.
- Focus op innovatie: motto 'Building with Nature 3.0'. Dit is voor alle inhoudelijke aspecten voorwaarde sine qua non.
- Maatschappelijk draagvlak en 'eigenaarschap': Maatschappelijke betrokkenheid bij de kust is een waarde op zich. In een transparant proces en op een creatieve manier bewoners en de bredere samenleving informeren en actief betrekken zodat er ruimte

¹ <https://magazines.wur.nl/climate-solutions-nl/nederland-in-2120/>

ontstaat voor een open gesprek over de beleving van de kust.

- Uitvoerbaarheid en investeringsstrategie: om concrete projecten ook tot uitvoering te brengen hoort een investeringsstrategie nadrukkelijk bij het programma van het Zuid-Hollands Kustinitiatief.

Fasering

De samenwerking in het beoogde innovatieplatform ZHKI wordt in vier fasen opgebouwd. Na elke fase wordt beoordeeld of het behaalde resultaat een vervolg in de volgende fase rechtvaardigt. Hieronder wordt een schets gegeven van de beoogde fasering. Op korte termijn richt alle aandacht zich op de 0-fase, oftewel de initiatieffase.

0. **Initiatief (3 md).** *Allereerst wordt een werkprogramma voor fase 1 uitgewerkt in samenwerking met de partijen* die zich op de Ronde Tafel en in gesprekken daaromheen hiervoor hebben aangemeld. In deze fase worden de wensen en ideeën van deelnemende partijen verkend in een-op-een-gesprekken en in enkele werkbijeenkomsten uitgewerkt tot een samenhangend plan. ***Daarbij worden ook nadere afspraken gemaakt over de governance, communicatie met burgers en de media, financiering van het projectplan, inhoudelijke bijdragen van de deelnemende partijen, etc.*** En er worden waar nodig additionele stakeholders benaderd, die in het ZHKI een rol zouden kunnen spelen.

Resultaten van de Initiatieffase (fase 0) zijn:

- Lopende organisatie met bijbehorende governance structuur, waarin ook de rol van de deelnemende partijen duidelijk is.
 - Werkplan, incl. begroting, voor fase 1 (Ideeëngeneratie) met doorkijk naar fase 2 (Operationalisering), incl. plannen m.b.t. het betrekken van bewoners en gebruikers van de Zuid-Hollandse Kust en de communicatie richting het algemeen publiek.
 - Afspraken omtrent rollen, financiering, inzet van personeel of bijdragen in natura van deelnemende partijen voor fase 1.
 - Afspraken omtrent de relatie van het ZHKI met belangrijke parallelle (beleids)processen zoals de Verkenning Zeespiegelstijging van de Deltacommissaris, de Strategische Agenda Kust van de provincie, etc.
1. **Ideeëngeneratie (9 md).** *Op basis van het ontwikkelde projectplan wordt een verkenning gedaan naar innovatieve scenario's en strategieën voor robuuste en grootschalige ontwikkeling van natuur en landschap.* In een aantal workshops, wordt een eerste scan gemaakt van inhoudelijke opties en mogelijk geïnteresseerde deelnemers. Voorwaarde is dat alle relevante partijen op het gebied van de inhoud in beeld worden gebracht. Denk bijvoorbeeld aan Bouwend Nederland, NL Ingenieurs en de Vereniging van Waterbouwers, al dan niet via de Taskforce Deltatechnologie. En denk naast de reeds betrokken natuur en landschap organisaties zoals WNF en Zuid-Hollands Landschap aan Stichting ARK, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, NIVON etc. Daarnaast worden ook partijen die in de financiering willen participeren benaderd. Ook worden in deze fase activiteiten ondernomen om bewoners en andere 'gewone' burgers te betrekken bij het proces.
 2. **Operationalisering (12 md).** *In fase 2 worden geselecteerde projectideeën op uitvoerbaarheid getoetst en in concrete projectplannen uitgewerkt.* Doel van deze fase is het vormgeven van een integrale agenda van concrete, realiseerbare projecten en

projectideeën. Ook vindt dan integratie in/afstemming met bredere agenda's en netwerk plaats. Het eindresultaat is een uitvoeringsagenda met parallelle projecten gedragen door (combinaties van) partnerorganisaties, die bereid zijn om zich aan de uitvoering ervan te committeren.

3. **Uitvoering (wisselend per project).** In fase 3 wordt de stap gezet naar daadwerkelijke uitvoering van pilot- en onderzoeksprojecten. Voor ieder idee wordt een tijdpad, het commitment en de rol van diverse partners vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Door (combinaties van) ZHKI-partners worden projecten vervolgens in detail uitgewerkt en uitgevoerd. Dit kunnen fysieke projecten zijn, maar ook kennisprojecten of uit te werken projectideeën. Het ZHKI is in deze fase het platform voor onderlinge communicatie en kennisdeling, en actualiseert het toekomstperspectief en de agenda zodra de dynamiek van de projecten daar aanleiding toe geeft. Daarnaast heeft het ZHKI – samen met de direct betrokkenen – een rol in de communicatie over de voortgang naar externe partijen binnen en buiten

Governance

De rol van de Stichting Nieuw-Holland is faciliteren. Zij is ten opzichte van de inhoud van het ZHKI onafhankelijk en komt niet zelf met een plan of met concreet uitgewerkte projectinitiatieven. Dat doen deelnemende partijen. De governance van het initiatief wordt ingericht op de samenwerking van, cofinanciering en uitvoering door de deelnemende partijen zelf. In de initiatieffase wordt met de deelnemende partijen afgesproken hoe hun inhoudelijk belang bij het ZHKI en hun formele betrokkenheid in de governance-structuur zal worden vormgegeven (denk aan Stuurgroep, Raad van Advies etc.).

Voor het faciliteren, organiseren en begeleiden van alle activiteiten stelt het bestuur van de Stichting Nieuw-Holland een Programmabureau in. Het Programmabureau is het eerste aanspreekpunt voor het ZHKI en verantwoordelijk voor een professionele planning en uitvoering van het programma (de projectactiviteiten), dat in samenspraak met deelnemende partijen tot stand komt. Het Programmabureau

- organiseert en coördineert individuele gesprekken en bijeenkomsten met diverse partijen,
- stelt in samenspraak met deelnemende partijen het werkprogramma op,
- bereidt namens de Stichting afspraken voor omtrent de nodige financiering, inzet van medewerkers en bijdragen in natura,
- coördineert de uitvoering van het werkprogramma en stuurt de medewerkers aan, die vanuit deelnemende en ingehuurde partijen inhoudelijke bijdragen leveren,
- verzorgt de communicatie met deelnemers en externe partijen, incl. website, sociale media en pers,
- neemt namens het ZHKI deel aan relevante bijeenkomsten en evenementen.

Het Programmabureau bestaat uit een vaste kern van **Programmadirecteur** (eindverantwoordelijke en het gezicht naar buiten, intermediair op bestuurlijk niveau tussen de stichting en de deelnemende partijen), **Programmamanager** (verantwoordelijk voor planning, uitvoering en dagelijkse leiding op inhoudelijk niveau en eerste aanspreekpunt voor externen, incl. pers) en een **Programmamedewerker** (dagelijkse ondersteuning van het team op allerlei gebieden, incl. agendabeheer, administratie, organisatie en verslaglegging van

bijeenkomsten, uitvoering communicatieplan en mede schrijven/redigeren van stukken) - allen ingehuurd als zelfstandigen.

Activiteiten, tijdlijn en begroting Initiatieffase en Proceskosten

In onderstaand tabel geven we de verwachte activiteiten en planning aan voor de Initiatieffase. De inzet is dat de overgang van de Initiatieffase naar de Ideeëngeneratie-fase geleidelijk en zonder pauzes verloopt, doordat het functioneren van het programmabureau voor het gehele eerste jaar (fase 0 en 1) al in een vroeg stadium wordt gegarandeerd en ook de verdere bijdragen van deelnemende partijen aan het werkprogramma van fase 1 dan al worden afgesproken.

Activiteit	Januari	Februari	Maart	April	Mei
Individuele gesprekken met (potentiële) ZHKI-partners over wensen en randvoorwaarden m.b.t. inhoud projectplan, governance & proces, financiering, etc.. (10-15 gesprekken)					
Voorbereiden en faciliteren van een of enkele werksessies met (potentiële) ZHKI-partners t.b.v. uitwerking en afstemming van projectplan, governance, rollen, procesafspraken en financiering.		1e bijeenk		2e bijeenk	
Uitwerken projectplan, incl. het circuleren van concept(en) voor commentaar onder betrokkenen.		1e concept		finalisering	
Formaliseren governance-structuur & organisatie, incl. juridisch advies, bankrekening, webdomein, administratie & accountant-controle, etc.		Ready to go!			
Uitwerken communicatie en participatie strategie & uitvoeren van korte-termijn communicatie-activiteiten, incl. opzetten website en verzorgen mediacontacten.		Update naar netwerk	Uitwerken strategie		Publieke lancering fase 2
Uitwerken en vastleggen afspraken omtrent financiering van en overige bijdragen aan projectplan (fase 2)				Financiering voor fase 2 geregeld	

De **proceskosten** (die worden gemaakt t.b.v. de onafhankelijke governance door de Stichting Nieuw-Holland) voor de eerste 12 maanden (Fase 0 en Fase 1) zijn begroot op €400.000,- zoals in onderstaande tabel weergegeven. Hiermee wordt de volledige inzet van de vaste kern van het programmabureau, governance-gerelateerde out-of-pocket-kosten en de inhuur van externen t.b.v. de Initiatieffase gedekt. Additionele kosten voor de inzet van derden en out-of-pocket kosten gerelateerd aan de uitvoering van het werkprogramma voor Fase 1 (**projectkosten**) zullen als onderdeel van het werkprogramma worden begroot en gefinancierd door partijen die deelnemen aan en een aandeel nemen in de projecten van het ZHKI.

Proceskosten - programmabureau fase 1 (Februari 2020 t/m januari 2021)	
Projectdirecteur 1,5 dg/week obv 40 weken	€ 94.000,00
Programmamanager 2 dg/week obv 40 weken	€ 95.000,00
Programmamedewerker 2 dg/week obv 40 weken	€ 76.000,00
Externe communicatie, burgerparticipatie en PR (coördinatie en vormgeving website, social media, nieuwsbrief, pers, etc.)	€ 60.000,00
Financieel-administratieve ondersteuning	€ 10.000,00
Out-of-pocket-costs (onkosten bestuursleden, bijeenkomsten, drukwerk, website, ...)	€ 30.000,00
Ad hoc Inhuur inhoudelijke expertise	€ 35.000,00
Totaal incl. BTW	€ 400.000,00